

Monumentnummer*: 517722

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **27 december 2000**
Kadaster deel/nr **82735/57**

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amersfoort		Amersfoort		Utrecht			
Straat*	Nr*	House letter*		Toev.*		Postcode*	Woonplaats*
Hobbemastraat	40					3817 PS	Amersfoort
Hobbemastraat	38					3817 PS	Amersfoort
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*		Appartement aanduiding		Grondperceel
Amersfoort		B					9706
Amersfoort		B					9751

Omschrijving**

Inleiding

De voormalige OPENLUCHTSCHOOL, ontworpen als openbare, lagere school en genoemd naar Vincent van Gogh, is op afstand van de weg gelegen, op een terrein met schoolplein aan de binnenzijde van een bocht in de Hobbemastraat. Een in de jaren negentig aangebracht hekwerk scheidt de school van het vroegere schoolplein en maakt daarmee inbreuk op de samenhang van school en plein.

Het pand werd in 1932 naar ontwerp van gemeente-architect C.B. v.d. Tak gebouwd, in zakelijk expressieve stijl, hetgeen zich uit in de expressieve compositie van horizontale en verticale kubische vormen met platte daken en door de toepassing van materialen als glas, staal en gele baksteen, waarin de invloed van de architectuur van W.M. Dudok herkenbaar is.

De school was als experimentele Openluchtschool bedoeld met zes lokalen en een gymnastieklokaal op L-vormige plattegrond. De gedachtengang achter de openluchtschool was dat de toetreding van lucht en licht bevorderlijk waren voor zowel gezondheid als leerprestaties van de kinderen. Dit werd mogelijk gemaakt door toepassing van grote glasoppervlakken die middels railsystemen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

konden worden verwijderd. Van het oorspronkelijke plan werden slechts drie lokalen gebouwd. Bovendien werd het gymnastieklokaal niet uitgevoerd. In 1949 werden naar een nieuw ontwerp van een niet bekende architect, drie lokalen toegevoegd en middels een gang met het deel uit 1932 verbonden. De drie lokalen uit 1949 zijn van ondergeschikt belang. In 1997 is de voormalige school tot twee woningen verbouwd. Hierbij is een scheidingswand aangebracht tussen lokaal 1 en lokaal 2, zowel in de gang als aan de zuidzijde, tussen de lokalen. Deze wand valt tevens buiten de bescherming.

Omschrijving

De openluchtschool bestaat uit een vrijwel L-vormig volume van één bouwlaag met op het draaipunt een torenvolume, dat een markant stedenbouwkundig element in de wijk vormt. Rechts van de toren bevindt zich een lager volume, waarin de functies toegang, hal, garderobe, opslag en lerarenkamer zijn ondergebracht. De lokalen vormen tezamen met de aan de noordzijde gelegen gang de lange vleugel van de L-vorm.

In de links van de toren gelegen voorgevel (zuidzijde) zijn de lokalen gesitueerd. Het ter rechterzijde gelegen torenvolume vormt de verbinding tussen de lokalen en de toegangspartij, die haaks hierop staat. De op een bakstenen plint geplaatste horizontale venstergevel van de lokalen springt ten opzichte van een hoger middendeel naar voren. Het betonnen dak wordt gedragen door kolommen, die achter de gevel zijn geplaatst, waardoor de omlopende vensterwand een zo open mogelijk karakter krijgt, hetgeen door de smalle roedenverdeling nog wordt versterkt. In het hogere, teruggelegen, middendeel zijn smalle vensterstroken aangebracht, die de lokalen nog meer daglicht geven. Bovenin de naar het plein gerichte gevel van de torenvolume bevindt zich een uurwerk. De rechterzijde van het torenvolume wordt door een schoorsteen geflankeerd.

In het volume rechts van de toren is de iets teruggelegen hoofdingang van de school gesitueerd, bereikbaar via een lage trap met aan weerszijden bakstenen bloembakken. Zowel dit volume, als de toegangspartij en de lokalen hebben een overstekend plat dak.

De noordgevel toont grotendeels dezelfde opbouw als de zuidgevel, echter spiegelbeeldig. In plaats van de toegangspartij is het lerarenvertrek, dat voorzien is van een groot vensteroppervlak naar voren geplaatst. Links naast deze ruimte bevindt zich een toegangsdeur. Ter rechterzijde van de kamer bevindt zich een lange wand waaraan de gang langs de lokalen gelegen is. Hier geen doorlopende glaswand maar een ritmische afwisseling van glas en baksteen. De glazen wanden zijn in het verlengde van de lokalen aangebracht. Er bevinden zich ook glazen wanden tussen de lokalen en de gang, die via een rail terzijde kunnen worden geschoven. Tegelijkertijd kunnen delen van de buitenwand geopend worden. Hiermee heeft de architect het principe van een openluchtschool vormgegeven. In de bakstenen muurdammen zijn twee rechthoekige vensters aangebracht die corresponderen met de toiletten en wasruimten, die zich achter de wand bevinden.

De westgevel toont de kop van de lokalen, die grotendeels uit een bakstenen muur bestaat. De oostgevel van de vleugel met de entree bezit een uit zeven delen bestaand strokenvenster.

In het interieur is, gerelateerd aan het type openluchtschool, de indeling van belang met de lokalen aan de zuidzijde, de gang aan de noordzijde met daartussen de te openen glazen wanden. De entree, met de halfronde deurpartij en de betegelde vloer en wanden, vormen bijzondere onderdelen.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De openluchtschool is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een openluchtschool en is architectuurhistorisch van betekenis (met in in- en exterieur bewaard gebleven elementen) als voorbeeld van een zakelijk expressionistische bouwstijl met invloeden van de architectuur van W.M. Dudok. Het gebouw bezit door zijn toren tevens stedenbouwkundige waarde binnen zijn directe omgeving. Binnen het oeuvre van de architect ir. C.B. van der Tak neemt deze school een voorname plaats in.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Onderwijs en wetenschap

Functie

Schoolgebouw